

Minule jsme se, přátelé, zmínili o Francích a Francké říši, tedy kmenu a státu, který dal jméno dnešní Francii. Tomuto území se ovšem dříve říkalo jinak. Znalci Asterixe a Obelixe už vědí – neslo jméno Galie.

VZHŮRU DO GALIE (a možná ještě dál)!

Foto: Tomas Zavadil - Adobe stock

Jmenování hrdinové jsou postavy literární, jejich trvalý nepřítel Gaius Iulius Caesar je však historicky doložená, skutečná osoba římského vládce, politika a dobyvatele. Právě on ve své knize o dobývání Galie píše o jejích obyvatelích, „kteří se vlastním jazykem nazývají Keltové, naším Galové“.

Keltové v době svého největšího rozmachu zaplavili prakticky celou západní a střední Evropu. Jejich praprotomkům adresoval sv. Pavel svůj list Galatánům – tato krajina zachovala ve svém jméně galskou vzpomínku. Jiný kmen ve 4. století př. Kr. málem dobyl Řím a další zase dal jméno dvěma zemím: Bavorsy i Bohemia (neboli Čechy) odkazují na keltský kmen Bójú.

V době, kdy se šířilo křesťanství, už ovšem ve vlastní Galii mluvil keltským jazykem málokdo – prakticky jej převládala latina. Krom toho na středomořském pobřeží bylo nemálo Řeků – ti ostatně založili přístav Massilii neboli Marseille. V jižní části Galie byl tedy řecký (a všeobecně východní) vliv vcelku silný. K tomu ostatně přispěl vliv místního centra Lugdunum (dnešní Lyon), které mělo vazby na křesťanský Východ již od časů sv. Ireneje, tamního biskupa, mudrce a velice významného autora.

Skupině liturgických tradic z území Galie říkáme galikánská liturgie. Dochovalo se několik liturgických knih, z nichž můžeme vyčíst velkou pestrost a proměnlivost liturgických modliteb. Víte jistě, že máme různé texty podle liturgických dob a svátků – galikánská liturgie nabízela ještě mnohem více variant.

Zdá se, že dokonce jeden typický galikánský prvek měl svůj vliv i na liturgii římskou – jsou to velkopáteční přímluvy, resp. úvodky k nim. Tam, kde si jinak římská litur-

gie vystačí s jednoduchým „modleme se“, měla liturgie galikánská mnohem obsáhlejší úvodky a výzvy, které někdy vypadaly téměř jako samostatná kázání.

GALOVÉ, NEBO KELTOVÉ?

V běžném užívání to příliš nerozlišujeme. V oblasti liturgie však mluvíme o keltských liturgických tradicích ve spojení s jinými oblastmi a krajinami, než byla Galie. Jsou to země, kde se mluvilo – a mnohdy dosud mluví – keltskými jazyky, které byly dost možná v prvopočátcích dokonce jazyky liturgickými.

Mezi těmito zeměmi hrálo klíčovou roli Irsko. Zde totiž nebyl silný vliv latiny a vůbec římských prvků – Irsko nikdy nebylo součástí Římské říše, latina se zde nestala jazykem státní správy. Křesťanství sem pochopitelně přišlo z latinsky mluvících zemí – nejspíše už jsme slyšeli o sv. Patrikovi, který se do Irska dostal ze své rodné Británie nedobrovolně coby kořist obchodníků s lidmi. Ovšem vrátil se sem, tentokrát coby misionář.

Díky svatému Patrikovi a jeho galským kontaktům dostala irská, resp. keltská liturgie svůj galikánský ráz. Když se však v následujících staletích stalo Irsko (a spolu s ním Skotsko) jakousi „misionářskou velmocí“, začala tato liturgie přebírat prvky z různých jiných tradic. Najdeme v ní vlivy starošpanělské, ambrosiánské (čili milánské), římské – a dokonce egyptské, tedy koptské.

Je zajímavé a sympatické vidět, že se iroskotští misionáři na svých cestách Evropou (a doputovali snad i na území pozdější Velké Moravy) nebáli přebírat různé

jiné místní zvyklosti a formy slavení. Přesně jak píše apoštol Pavel: „Všecko zkoumejte, dobrého se držte!“ (1 Sol 5, 21) Ostatně v každé době platí, že není dobré pokládat svůj rodný dvoreček za pupek světa a vzor vši dokonalosti.

Irská církev měla zvláštní strukturu – hlavní slovo neměli kupodivu biskupové, nýbrž opati, představení velkých klášterů. Biskupové samozřejmě konali svou svátostnou službu, nebyli však zapojeni do organizace života církve tak jako na evropské pevnině. A celkově se život irských křesťanů soustředil kolem klášterů.

To mělo ještě jeden veliký přínos: tam, kde bylo víc řeholníků, zvláště pak více kněží pohromadě, byla větší možnost vybrat si jednoho z nich jako svého průvodce v duchovním životě. Staří Irové takovému průvodci říkali anmcara z irského spojení anam chara, doslova „přítel duše“. A právě těmto průvodcům, kteří mohli – v případě, že byli kněžími – vyslechnout zpověď a udělit rozhřešení, vděčíme za to, že se v běžné praxi církve rozšířila opakovaná, pravidelná svátost smíření. Tuto běžnou praxi z irského prostředí rozšířili iroskotští misionáři po širé kontinentální Evropě.

Budiž, vážení přátelé, řečeno, že je velice žádoucí mít svého osobního zpovědníka – mít kněze, kterému mohu důvěřovat, který mě může doprovázet, pomáhat v duchovním růstu... a kterému třeba také nemusím znovu a znovu všechno vysvětlovat. Vřele doporučuji, zvu a prosím, napodobme tuto starou irskou praxi. Kdo najde pravidelného zpovědníka, najde poklad!

Úspěšné hledání přeje otec Zdeněk Drštica

ZBYNĚK
PAVIENSKÝ

ČAČIKANO ROM

CZINA

(SPRAVEDLIVÝ ROM)

CEFERINO SI VZAL SVOJI ŽENU TEREZU OFICIÁLNĚ V KOSTELE. JEHO ŽIVÁ VÍRA ZAČALA VYDÁVAT PLODY.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ.